

DE TWEEDE SCHOEN

In mijn Ethiopische jaren, 1979-1982, woonde ik recht tegenover een hospitaal, *Paulos Hospital*, aan de westelijke uitvalsweg uit Addis Ababa, in de dagelijkse omgang bekend als *Ambo Road*.

Ik was in Addis Ababa aangekomen na de oorlog met Somalia in 1978. De Ethiopiërs hadden, met Cubaanse steun, de inval van Somalia teruggeslagen. Het front was gestabiliseerd. Talrijke Cubaanse veldartsen die aan het front hadden gestaan, waren na de oorlog naar Addis overgeplaatst om daar te helpen in de Ethiopische hospitalen. Mijn naaste burens waren zulke Cubaanse dokters.

Aangezien de hygiënische toestanden in de Ethiopische hospitalen veel te wensen overlieten, pasten de ziekenhuizen eerder radicale en veldhospitaal-procedures toe om infecties te voorkomen.

Amputaties waren frequent, in elk geval veel frequenter dan in Europa. Als een lidmaat erg beschadigd was, werd de radicale oplossing verkozen.

Zo was er een voortdurend komen van geamputeerden uit de poort van Paulos Hospital, nog onwennig steunend op een artisanale kruk van bleek en ruw eucalyptushout, wankelend over de rand van de weg tussen vrachtwagens, zwaar beladen ezels en antieke wit-blauwe Fiat taxi's op Ambo Road.

Elke geamputeerde kreeg trouw de *tweede schoen* in de hand bij het verlaten van het hospitaal. Ik kon me niets meer pathetischer voorstellen dan die trofee van een verloren voet, zuinig bewaard in een stad en een land waar haast niets verloren ging.

Je kon het ook zien als een teken van hoop. Als de geamputeerde geluk had kon hij of zij later een kunstbeen bemachtigen en kon de tweede schoen opnieuw worden gebruikt.

Met een voetnoot: als je als geamputeerde aan de bedelstaf kwam- niet ongebruikelijk- was het standaard-procedure dat je je kunstbeen verborg om meer indruk te maken op voorbijgangers; en in dat geval werden been en tweede schoen aan het einde van de werkdag weer aangeespt.

Herman Portocarero